

VEGASTRAAT 55

Bas van der Plas

Vegastraat 55

Jeugd jaren in Tuindorp Oostzaan

NARVA – 2023

*“...There’s a heart in every place,
there’s a tear for each farewell...”*

(Sandy Denny, Rising For The Moon 1975)

Titel: Vegastraat 55 – Jeugdijaren in Tuindorp Oostzaan

© 2023 Bas van der Plas/INSUDOK

Ontwerp omslag: Larissa Smirnova

Foto voorkant: Harry Pot/Anefo. Bron: Nationaal Archief

Achterzijde omslag: foto van de auteur door Coen Bos (uitsnede)

Uitgegeven door: INSUDOK, Narva

email insudok@gmail.com

ISBN: 978-90-76539-11-9

NUR: 680, 402

Alle rechten voorbehouden. All rights reserved.

www.bestelmijnboek.nl

INHOUD

Inleiding	7
1. Kapucijners en kroketten	13
2. Javaanse Jongens en rode Rizla	21
3. Geitenwollen sokken	27
4. “De winkel is gesloten”	33
5. Scheepsberichten	39
6. De Japanse nachtegaal	45
7. Het mooiste meisje van de klas	53
8. Met Melk Meer Mans	59
9. “Je was opeens verdwenen”	65
10. Mijn persoonlijk Tuindorp Oostzaans ABC	73

INLEIDING

Begin mei 2023 meldde ik mij aan als lid bij de Facebookgroep ‘Tuindorp Oostzaan Amsterdam’, die volgens de omschrijving als doel heeft: *“Deze groep is bedoeld om de (oud) bewoners van Tuindorp Oostzaan met elkaar te verbinden (verschillende onderwerpen).”* Daarvoor was ik al lid van de groepen ‘1960 Tuindorp Oostzaan Watersnood’ en ‘Amsterdam-Noord’, maar toen ik in de groep ‘Tuindorp Oostzaan Amsterdam’ een eerste foto plaatste, van het badhuis aan de Meteorenweg, leverde dat zoveel reacties op dat ik spontaan werd bevangen door een niet onplezierige aanval van nostalgie en jeugdherinneringen. Ik had relatief gezien maar vrij kort in Tuindorp Oostzaan gewoond, maar het waren wel de eerste jaren van mijn puberteit, waarin er zowel geestelijk als lichamelijk veel gebeurde. En dat vond allemaal voor een belangrijk deel plaats in het noorden van Amsterdam. Terwijl ik alle reacties op mijn foto van het badhuis las kwamen er steeds meer herinneringen boven en besepte daardoor ook hoe het wonen in Tuindorp Oostzaan een belangrijke fase in mijn leven was geweest. Tuindorp Oostzaan werd gebouwd in de Noorder IJpolder, een van de in 1872 drooggemaakte IJpolders langs het Noordzeekanaal. De Noorder IJpolder, of Polder VIII, wordt aan de zuidwestkant begrensd door het Noordzeekanaal, aan de noordwestkant door Zijkanaal H en in het noordoosten door de Oostzanerdijk en door Zijkanaal I. De gronden van deze polder werden tussen 1873 en 1879 door de Amsterdamse Kanaalmaatschappij tijdens een openbare veiling verkocht. In 1880 werden de gronden aangekocht door de gemeente Amsterdam. Het aanvankelijk agrarische karakter van de polder maakte gaandeweg plaats voor woonbebouwing, industrie en haventerreinen. Tuindorp Oostzaan ontstond hier net na het einde van de Eerste Wereldoorlog in het meest noordelijke deel van Amsterdam. Dat was in de tijd dat er in die stad een enorme woningnood was en de gemeente besloot hier een nieuwe wijk te bouwen. De eerste bewoners kwamen er in 1922 in woningen die als tijdelijk bedoeld waren. Dat was ook de reden dat de huizen niet waren gebouwd op heipalen, maar dat betonnen blokken de fundamenteen vormden. In de plannen van de gemeente zouden de woningen er staan voor een periode van vijf jaar, later verlengd tot tien jaar en nog weer later werd er in de bouwcommissie besloten dat het om ‘semi-permanente’ woningen ging. Uiteindelijk staan zij er een eeuw later nog steeds. In 1932 werd het Zonnehuis gebouwd aan het Zonneplein, en dat werd vanaf het eerste

begin het culturele centrum, het bruisende hart van Tuindorp Oostzaan. Eén van de belangrijke sociale kenmerken van Tuindorp Oostzaan was en is het bloeiende verenigingsleven. Er waren in de wijk zelfs een aantal verschillende harmonieorkesten, waarvan er een nog altijd actief is, het Harmoniecorps Tuindorp, dat in 2022 het honderdjarig bestaan vierde. In datzelfde jaar werd ook het honderdjarig bestaan van Tuindorp Oostzaan zelf herdacht. In het Zonnehuis kon men genieten van toneelvoorstellingen, muziekkuitvoeringen en er werden films vertoond. Ook voor de jeugd was er van alles te beleven. In de tijd dat ik in Tuindorp Oostzaan woonde zag ik daar voorstellingen van Dappere Dodo en van Okkie Trooy met zijn koffer vol krentenbollen, toen populaire televisieprogramma's voor de jeugd. Na 1936 werden er nog veel meer woningen gebouwd in Tuindorp Oostzaan. Dat had te maken met een grote toename van het werk bij de scheepsbouwmaatschappijen in Amsterdam-Noord, zoals de NDSM, waar na een aantal crisisjaren de scheepsbouw weer een gezonde bedrijfstak werd en er veel arbeiders nodig waren. De NDSM ontstond uit de in 1894 opgerichte Nederlandse Scheepsbouw Maatschappij (NSM), vanaf 1915 gevestigd op het terrein aan de noordelijke IJ-oever, en vanaf 1946 werd het de Nederlandsche Dok en Scheepsbouw Maatschappij (NDSM), een samenvoeging van de NSM en de naastgelegen reparatiewerf Nederlandsche Dok Maatschappij (NDM). De woningen die toen in Tuindorp Oostzaan werden gebouwd kregen vanaf het begin al de benaming 'permanent'. Het huis waar wij woonden, Vegastraat 55, was gebouwd in 1938. Deel van de huizen was eigendom van de gemeente Amsterdam, andere woningen werden beheerd door een groeiend aantal woningbouwverenigingen. In Tuindorp Oostzaan werd de benaming 'tuindorp' ook letterlijk genomen want er werden veel parken en plantsoenen aangelegd en er was geen hoogbouw, zodat de meeste bewoners over een eigen tuin konden beschikken. De straatnamen waren allemaal ontleend aan de sterrenkunde, zoals de Vegastraat - waar wij woonden -, de Betelgeuzestraat, het Orionplantsoen en de Kometensingel. Die Kometensingel is te beschouwen als een gedeeltelijke ringweg om het oude dorp. Een nieuwe uitbreiding kwam er in de jaren 50, toen Terrasdorp werd gebouwd, een hoger gelegen wijk naast Tuindorp Oostzaan op wat het 'hoge land' werd genoemd. Omdat veel straten in Terrasdorp de namen van vruchten kregen, als het Ananasplein, Aardbeistraat, Pruimenstraat en Bessenpad, kreeg de wijk al gauw de bijnaam Tutti Fruttibuurt. En ook het in de polder liggende Tuindorp werd uitgebreid

met een verlenging van de Meteorenweg en een compleet nieuwe wijk die daar werd gebouwd, met straatnamen als de Dierenriem, Watermanstraat en een aantal hofjes. Over het algemeen was Tuindorp Oostzaan een rustige buurt, waar het leven gewoon z'n gangetje ging. Maar op 14 januari 1960 werd dit deel van Amsterdam-Noord plotseling wereldnieuws, toen de 11.000 bewoners van Tuindorp Oostzaan uit hun huizen werden gedreven door een zware overstroming, nadat er een gat was ontstaan in de dijk langs zijkanaal H, een zijtak van het Noordzeekanaal. Mensen die om 8 uur op de ochtend van 14 januari 1960 de radio aanzetten om naar de uitzending van de Radionieuwsdienst van het ANP te luisteren kregen te horen dat er in Amsterdam-Noord een dijk was doorgebroken waardoor een hele wijk onder water zou komen te staan. Er werd groot alarm geslagen en hulp kwam snel op gang. Pas om zes uur die avond hield de waterstroom uit het zijkanaal op en stond heel Tuindorp Oostzaan met zijn 2600 woningen onder water. Meteen werd begonnen met pogingen om het gat in de dijk te dichten en de volgende dag kon al worden gestart met het leegpompen van de polder waarin Tuindorp Oostzaan gebouwd was. Ruim twee weken later, op 29 januari 1960 kregen de eerste bewoners toestemming om naar hun huizen terug te keren, waar ze een onbeschrijflijke chaos aantroffen en men wekenlang bezig was de rommel op te ruimen en schoon te maken. De huizen moesten evenwel ook nog maandenlang drogen voordat aan ongestoorde bewoning kon worden gedacht. Precies in de periode van wat de 'watersnood Tuindorp Oostzaan' zou gaan heten woonde ik in dat gedeelte van Amsterdam-Noord, een gebeurtenis die grote indruk op mij heeft gemaakt en me nu, meer dan zestig jaar later, nog steeds niet heeft losgelaten. Al eerder in mijn leven werd mij gevraagd een autobiografie te schrijven, maar die zou, volgens Wim Bosch van de Amsterdamse boekhandel Pegasus, vooral over mijn politieke activiteiten moeten gaan. Toen ik als 11-12 jarige in Tuindorp Oostzaan woonde speelde politiek nog geen enkele rol in mijn leven, maar was het wel een deel van mijn bestaan dat daar op de rails werd gezet. En nu al die herinneringen bovenkomen besloot ik om een aantal Tuindorp Oostzaanse belevenissen, ervaringen en gedachten op papier te zetten, wat uiteindelijk tot dit boekje leidde, wat misschien zijdelings het tweede deel van mijn autobiografie genoemd mag worden. Het eerste deel verscheen in 2020 onder de titel 'Een Reisbureau in Sint-Petersburg – Requiem voor Czarina' en behandelt de periode dat ik actief was voor mijn reisbureau in Sint-Petersburg. Zowaar kreeg ik ook een paar reizigers uit

Tuindorp Oostzaan op bezoek in de culturele hoofdstad van Rusland en nog een paar anderen die zeiden in de Molenwijk te wonen. Van die wijk had ik nog nooit gehoord, maar dat bleek een van de latere uitbreidingen te zijn, gebouwd in wat wij het opgespoten land noemden aan de Oostzanerdijk. In de tekst van het boek Vegastraat 55 heb ik zoveel mogelijk de werkelijke namen van personen genoemd, in een enkel geval heb ik een pseudoniem gebruikt waar het over bepaalde details ging die verder niet aan herkenbare personen hoeven te worden verbonden. De titel van het boekje heb ik ‘geleend’ van mijn Petersburgse stadsgenoot en kennis Pieter Waterdrinker, ook schrijver, die een van de boeken over zijn leven in de culturele hoofdstad van Rusland de titel ‘*Tsjajkovskistraat 40*’ gaf, naar het adres waar hij woonde. Vegastraat 55 was mijn adres.

Bas van der Plas,

Narva, september 2023

14 januari 1960 (foto Harry Pot/Anefo. Bron: Nationaal Archief) (ook foto omslag)

Een trieste aanblik: Tuindorp Oostzaan 14 januari 1960 (foto Wim van Rossem/Anefo. Bron: Nationaal Archief)

Tuindorp Oostzaan, 14 januari 1960 (foto Wim van Rossem/Anefo. Bron: Nationaal Archief)

Toen het water steeg konden mensen ook met grotere vaartuigen uit hun huizen worden gehaald (foto Wim van Rossem/Anefo. Bron: Nationaal Archief)

1. KAPUCIJNERS EN KROKETTEN

Met een blikopener maakt ze twee blikken kapucijners open, gooit de inhoud in de bekende zwarte pan waarin gewoonlijk de grutjespap gekookt wordt, en steekt het petroleumstel aan. “We zullen toch moeten eten, jongens, want ik weet niet hoe lang dit nog gaat duren,” zegt mijn moeder. Ik ben verbaasd wat er allemaal naar boven is gesjouwd die ochtend. Het is nu een uur of twaalf en we zitten in de slaapkamer aan de voorkant op de eerste etage van onze woning aan de Vegastraat. De afgelopen uren hebben we het water langzaam zien stijgen. Over de stoepranden, vervolgens waren de vierkante tegels van het speelpleintje voor ons huis al niet meer te zien en had het water de bomen op het pleintje in een kille greep. Na een paar uur kwamen de eerste bootjes langs, soms met een buitenboordmotor, soms met roeispanen. Ze voeren dicht langs de huizen en overal waar mensen op de eerste verdiepingen te zien waren werd gevraagd of er zieken, kleine kinderen of hulpbehoevenden waren. Toen mijn moeder zei dat ze hier met vier kinderen zat, de oudste twaalf en de jongste drie en een half, maar dat iedereen het goed maakte, kwam als antwoord dat we later aan de beurt waren om uit het huis gehaald te worden. Dat was dan ook het moment waarop de blikken kapucijners werden geopend. Die kille donderdagochtend, 14 januari 1960, waren we zoals gebruikelijk om half acht opgestaan. Op straat lag wat sneeuw en terwijl mijn moeder haveremoutpap en een paar boterhammen met appelstroop klaarmaakte, ons gebruikelijke ontbijt, kleedden wij ons aan. Ik rilde al bij het idee om straks weer door de kou naar school te moeten lopen. Vanuit de Vegastraat was het toch een behoorlijke tippel om op het Orionplantsoen te komen. Eerst een stukje Vegastraat, dan rechtsaf via de Nieuwe Zonneweg voorzichtig de drukke Meteorenweg oversteken, aan de overkant links het trottoir op tot aan de Maanstraat, daar rechtsaf en dan kwam eindelijk het Orionplantsoen in beeld met de lage witte gebouwen van aan de rechterkant onze Orionschool en links de school van de katholieken. De terugtocht ging door de Maanstraat tot aan de Meteorenweg. Daar was een zebrapad met een oranje knipperbol op een zwart-wit gestreepte paal, waarschijnlijk eveneens een verwijzing naar de zebra. Dat was een veilige oversteekplaats waar op drukke momenten ook nog eens ‘klaar-overs’ dienst deden, ook wel verkeersbrigadiers genoemd, bestaande uit ouders en oudere kinderen die voor een veilig oversteken van scholieren zorgden. Wanneer zich een groepje verzameld had dat de Meteorenweg over

wilde steken hielden de verkeersbrigadiers een soort spiegelei – afgeleid van de conducteurs van de Nederlandse Spoorwegen? – omhoog en riepen ‘Klaar? Over!’, waarna ze met de groep het zebepad opstapten en het verkeer tegenhielden. Na het oversteken van de Meteorenweg kwam je in de Nieuwe Maanstraat, waar wat winkels waren en dan linksaf de Vegastraat in. Maar de koude wandeling bleef me die dag bespaard. Mijn moeder had even daarvoor nog gezegd “jongens, als jullie straks naar school gaan, doe dan je laarzen aan, want de sneeuw is aan het smelten”, waarop ze naar buiten wees waar te zien was dat er al bijna tot aan de stoeprand water stond. Het had een paar dagen gesneeuwd en ik was al lang blij dat die witte troep weer aan het verdwijnen was. Op datzelfde moment kwam Joop Bakker, onze buurjongen, op de achterdeur kloppen en toen mijn moeder opendeed riep hij dat de dijk door was gebroken. De dijk doorgebroken? Het leek mij, als twaalfjarige, een nogal overdreven bericht, maar ook buurman Bakker en mijn buurjongen en klasgenoot Johnny kwamen bij ons binnen. Buurman informeerde waar mijn vader was. “Die is al lang naar zijn werk,” zei mijn moeder. “We moeten vlug de spullen naar boven brengen,” zei buurman Bakker, “want het water stijgt snel.” Om de daad bij het woord te voegen pakte hij een paar stoelen van de eethoek en klom ermee de trap op naar de bovenverdieping. Johnny en Joop volgden zijn voorbeeld en ook wij werden aan het werk gezet. In een uur tijd was een groot deel van alles wat draagbaar was uit de woonkamer en de keuken naar boven gebracht en stond het water tot aan onze knieën. Joop, Johnny en de buurman gingen weer naar huis en wij zaten op de eerste verdieping, waar te zien was hoe het grauwe water steeds een traprede hoger klom. Wat moesten we doen? Mijn moeder bleef er redelijk kalm onder en dat was voor ons, kinderen, ook een rustgevende houding. Er was geen paniek, alleen maar onbegrip hoe dit allemaal had kunnen gebeuren. Ik bleef vanuit het raam aan de straatkant naar buiten kijken naar wat er allemaal langs dreef. Kisten, kleden, karton, kratjes en de meest onwaarschijnlijke verzameling afval. Vanaf een uur of elf de eerste bootjes. Een opzienbarend beeld. Slechts een enkeling had hier een auto die soms door de Vegastraat kwam gereden, maar nu was het drukker met bootjes dan ik hier ooit aan autoverkeer had gezien. Mijn moeder schepte een paar borden kapucijners op, nu warm doordat ze een tijd op het petroleumstel hadden gestaan, en we aten ze met smaak op. Het was niet onze gebruikelijke maaltijd, die bestond tussen de middag uit brood en soms een beker warme bouillon van een in kokend water opgelost Maggiblokje. Kapu-

cijners waren voor het avondeten, maar dan wel met uitgebakken spek, gesnipperde ui en kleingesneden augurk. Spek, ui en augurk ontbraken nu. We hadden net onze borden leeg toen er gestommel aan het raam klonk en toen we opkeken zagen we het hoofd van een man de kamer binnenkijken, al de tweede keer die ochtend. Dat leverde voor mij een onwerkelijk beeld op, surrealistisch zou ik nu zeggen, maar toen kende ik dat woord nog niet: je zit in een woning op de eerste etage en plotseling zie je in het raam het hoofd van een man. Dat moet dan wel een uitzonderlijk lange man zijn als hij zo vanaf de straat een kamer op de eerste etage kan binnenkijken. Maar nee, dit is realiteit, op straat staat het water al ruim een meter hoog en de man kijkt echt naar binnen. Mijn moeder stond op en maakte het raam open. “Als jullie klaar zijn, kunnen we nu vertrekken,” zei de man. We stonden allemaal op, keken een voor een naar buiten en iets onder het raam zagen we een roeiboot op het water dobberen, waar een klein trapje in stond dat tegen de gevel van ons huis was geplaatst. “Neem alleen wat noodzakelijke spullen mee,” zei de man en liet ons een voor een via het trapje de sloep binnenstappen. Het bootje schommelde nogal, maar een andere man die in de roeiboot zat pakte ons beet en zette ons op een houten bankje. Als laatste kwam mijn moeder naar beneden en de man die ons gevraagd had te vertrekken sloot het raam waaruit we waren geëvacueerd. Het bootje werd van de gevel af geduwd en met de roeispanen werd er vaart gemaakt. Andere bootjes links en rechts van ons brachten ook bewoners van Tuindorp Oostzaan in veiligheid, een bijna complete Armada. Het was kil, somber weer. Ik rilde, deels van de kou, deels ook van de spanning. Met krachtige bewegingen van de roeispanen voeren we naar het begin van de Vegastraat, staken de Meteorensingel over en zo kwamen we aan op het hoge land aan de rand van de Meteorweg. Daar werden we een voor een uit de sloep getild en stapten op het besneeuwde gras. Iets verderop stond een rij blauwe stadsbussen van het Gemeente Vervoerbedrijf en we werden naar een van die bussen gedirigeerd door een aantal mensen die probeerden alles in goede banen te leiden. In de bus zaten al een aantal anderen, ik herkende een meisje dat schuin tegenover ons woonde in de Vegastraat. Maar niemand sprak, iedereen was stil, diep onder de indruk en het onbegrip van wat er allemaal gebeurde. Een chauffeur stapte de bus in, nam plaats achter het stuur en startte de motor. Langzaam trok de bus op en we reden de Meteorweg op en via de Klaprozenweg, het Mosplein en de Van der Pekstraat kwamen we bij het hoge Shellgebouw. Daar stopte de bus en toen de chauffeur de

deur opende kwam er iemand binnen en zei dat we allemaal uit konden stappen. En dat deden we. Een verkleumde groep buspassagiers stond wat verloren op het terrein, tot degene die ons gevraagd had uit te stappen zei achter hem aan te lopen. We gingen het gebouw binnen waar een aangename warmte ons begroette en vervolgens werden we een grote ruimte binnengebracht vol tafels en stoelen, geroezemoes en gedempte praatgeluiden, waar voor een deel al mensen zaten die naar later bleek al eerder uit Tuindorp waren geëvacueerd. Degene die ons begeleidde wees een tafel met stoelen voor ons aan en zei toen “daar aan die kant is het buffet, als jullie wat willen eten en drinken kan je het daar halen. Alles is gratis.” Het duurde even om in de kantine van de Shell, want daar waren we terecht gekomen, te acclimatiseren, maar na een tijdje ging ik wat rondlopen en kwam, waarschijnlijk niet geheel toevallig, bij het buffet terecht. Daar lagen broodjes, er was patat, worstjes en ik zag een groot blad vol kroketten. Heerlijke bruine gefrituurde kroketten. Ik keek schichtig om me heen, maar er was niemand die op me lette, pakte een schoteltje van een stapel en schoof er twee kroketten op. Daarmee ging ik terug naar onze tafel en at ze met smaak op. Ook mijn zus Gina en haar tweelingbroer René gingen nu naar het buffet, mijn moeder bleef aan tafel zitten met mijn jongste broertje Peter, die nog te klein was om zelf rond te lopen, en toen ik vroeg of zij ook iets wilde schudde ze haar hoofd. Ik ging nog een paar keer terug naar het buffet waar de heerlijke kroketten een bijna magnetische werking hadden en als ik toen al had geweten over zoiets als een Guinness Recordboek zou ik er misschien in vermeld worden als ‘kampioen kroketteneter’.

Er komen nog steeds groepjes mensen de Shell-kantine binnen, die eerst wat hulpeloos en onwennig rondkijken, zij worden net als wij aan de nog beschikbare tafeltjes geplaatst. De kantine is veranderd in een opvangcentrum, waar mensen uit Tuindorp Oostzaan verslagen voor zich uit zitten te kijken en de gebeurtenissen van die dag nog niet echt kunnen begrijpen. Een dijkdoorbraak, stijgend water, per boot uit je huis gehaald worden, alles daar moeten achterlaten, dan met een bus naar deze plek waar je je burens, collega's, medescholieren ook aantreft. Onwezenlijk, bizar. In de kantine is dan ook geen gelach te horen, maar af en toe het huilen van een klein kind dat snel weer getroost wordt en het murmelende geluid van met zachte stem gevoerde gesprekken. Vanaf de kant van het buffet klinken de geluiden van opgestapelde serviesgoed, de metalen klanken van messen, vorken en lepels in een grote

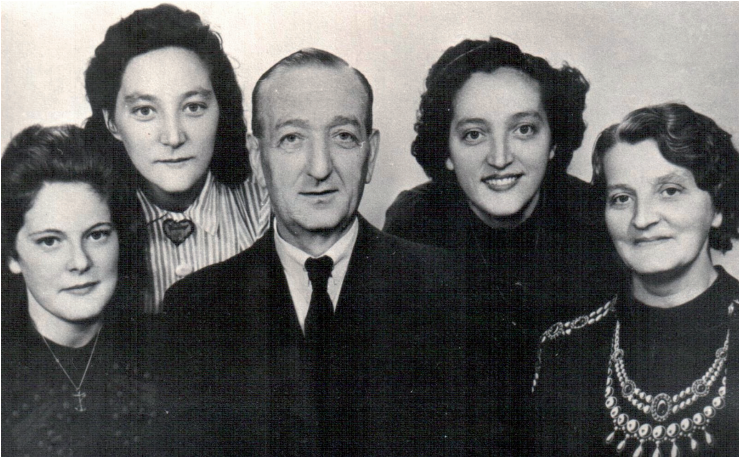

bestekbak, het gerinkel van glazen. Wanneer ik mijn zoveelste schotelkje met kroketten van het buffet heb gehaald zie ik in de verte mijn vader zoekend rondkijken. “Daar is pa,” roep ik naar mijn moeder en zwaai met mijn armen in zijn richting. Hij ziet me en komt onze kant uit. Ik zie hem slikken om zijn tranen te verbergen en hij neemt plaats op een stoel aan ons tafeltje. De eerste paar minuten zijn we allemaal stil. “Ik werd op mijn werk gewaarschuwd dat er iets gebeurd was...”, begint hij. Hij was van zijn werk op het Rokin terug gefietst naar Tuindorp Oostzaan en kwam niet verder dan het hoge gedeelte van de Meteorenweg, waar het water al te zien was. Het duurde nog even voordat hij navraag had kunnen doen wat er met de bewoners van Tuindorp was gebeurd, maar kreeg toen te horen dat er verschillende opvangplekken waren ingericht. Hij was al op een paar van die genoemde plekken geweest toen hij bij de Shell-kantine aankwam. Het was inmiddels een uur of drie in de middag. In een hoek van de kantine was intussen een tafel neergezet waar een paar mensen begonnen met de inventarisatie van de aanwezigen en de vraag of zij familie of bekenden hadden waar ze zouden kunnen worden ondergebracht. Voor degenen die nergens terecht konden zou er dan naar opvangmogelijkheden worden gezocht om in ieder geval de eerste nacht door te komen. Wat er door mijn vader daar precies besproken werd weet ik niet, maar een aantal uren later waren we in de Indische Buurt in Amsterdam, in de Minahasstraata, waar op nummer 29 tante Rietje, de oudere zus van mijn moeder, woonde met haar man, ome Herman, en hun dochter Hennie en aan de andere kant van de straat op nummer 6 beletage woonden opa en oma Plas, de ouders van mijn vader. Besloten werd dat ik samen met mijn twee jongere broertjes en zus bij ome Herman en tante Rietje zou blijven slapen en pa en ma bij zijn ouders schuin aan de overkant van de straat. En zo lag ik daar ‘s nachts boven in een stapelbed en zag alleen maar water om me heen waarin bruine, vers gefrituurde kroketten rondreven, maar van werkelijk slapen kwam niet veel. De volgende morgen was er een soort familieberaad. Deze eerste nacht was maar een tijdelijke oplossing. Er was geen idee hoe lang het nog zou duren voordat we terug konden naar de woning in de Vegastraat, maar toen die middag Het Vrije Volk bezorgd werd met een extra editie werd duidelijk dat het nog wel een flinke tijd kon duren. We lazen ook dat iedereen Tuindorp Oostzaan had verlaten en dat er door politie en militairen gepatrouilleerd werd. Veel mensen hadden onderdak gevonden bij familie of kennissen en anderen waren ondergebracht in hotels of op de SS Zuiderkruis, lazen we verder, een

passagiersschip dat in de Tweede Wereldoorlog gediend had als troepentransportschip en later als emigrantenschip. Nu werd het een tijdelijke woonplaats voor een aantal inwoners van Tuindorp Oostzaan. Wij hadden echter genoeg familie in Amsterdam om onze uit zes personen bestaande huishouding zelfstandig onder te brengen. Besloten werd dat ik bij oma, de moeder van mijn moeder, zou gaan wonen in de Van Houweningenstraat in Oud-West, waar ik al vaker had gewoond dan bij mijn ouders.

Brouwersgracht 124 (foto auteur; 5 juni 2006)

V.l.n.r mijn moeder, tante Rietje, opa 'ouwe taaie', tante Door, oma (foto eind jaren 30, fotostudio Amsterdam, collectie auteur)

Van Houweningenstraat 74 (foto auteur, 20 november 2007)